

L'intel·lectual segrestat

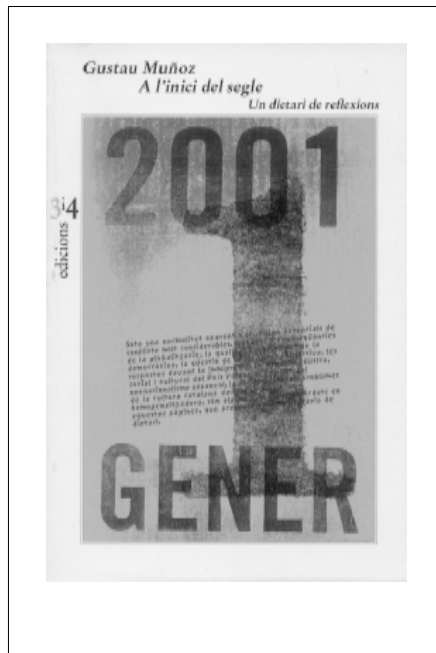
Gustau Muñoz
A l'inici del segle. Un dietari de reflexions
Tres i Quatre, València, 2002
211 pàgs.

Ja ho vaig advertir en una entrevista a l'autor (vegeu *El Temps*, núm. 934) i no em reca repetir-ho una altra vegada: «Gustau Muñoz és una referència obligada si parlem d'assaig al País Valencià». De fet, si ens mirem la seua trajectòria professional, ens adonarem de seguida que Muñoz ha trescat un dilatat, rigorós i fructífer camí com a economista, traductor, assagista, periodista de divulgació de la cultura, escriptor de ressenyes i articulista.

Gustau Muñoz ha estat professor d'economia comparada a la Universitat de València; ha traduït una quarantena de llibres —en català i en espanyol—, i ha desenvolupat diferents tasques editorials —cal destacar-ne l'etapa a la ja extinta IVEI (Institució Valenciana d'Estudis i Investigació). En l'actualitat, treballa al Servei de Publicacions de la Universitat de València, on fa de cap de redacció de les revistes de pensament contemporani *Pasajes* i *L'Espill*. A més de formar part del grup de coordinació de *Caràcters*, dirigeix la col·lecció d'assaig «Arguments», de Tàndem Edicions, i és assessor de la col·lecció «Assaig», que publica la Universitat de València. Per acabar de reblar el clau, coordina el Congrés de Pensament dels Premis Octubre.

Tot plegat acredita l'asseveració, gens agosarada, amb què he iniciat aquesta ressenya. Gustau Muñoz reuneix les tres condicions indispensables de què parla ell mateix al seu llibre per ser un bon assagista: voluntat d'estil —l'assaig té una clara intenció de fer literatura, ni que siga allò que en diuen «literatura d'idees»—, erudició i pensament. I totes tres «premisses» encabides dintre d'una concepció oberta del gènere —que en resulta dúctil, versàtil i personal—, on el jo té una preeminència preclara, lúcida i subtil.

En un país «normal», amb unes instàncies polítiques favorables i amb un mercat amant o mínimament a l'abast, Gustau Muñoz tindria una més que perllongada i tributària projecció social. Aquest no és, però, el context, ni de lluny! Com tothom deu saber, les graelles de màxima audiència audiovisual,

però també les llistes de llibres més venuts i la immensa majoria de les publicacions de premsa diària i de revistes d'informació general i especialitzades, al País Valencià continuen sent acaparades per una *troupe* de pseudointel·lectuals d'estirp *mesetaria*, en el millor dels casos; i de manera majoritària i en massa, pel més ranci, vulgar, reaccionari i estult dels ramats de la faràndula hispànica. Gustau Muñoz, malgrat tot, no és un «intel·lectual secret», perquè té la voluntat decidida i sincera de projectar la seua saba intel·lectual —en forma de llibre, d'article o de conferència— en favor de la societat valenciana que pateix. És, això sí, com tants altres intel·lectuals que ha donat i que per ventura encara dóna el nostre malgirbat País, un intel·lectual segrestat, en el sentit que ha estat silenciats per la mordassa usurpadora, mediocre, fal·laç i estentòria d'una casta insofrible d'oportunistes de torn i de lladres de corbata que ens han malbaratat el país —qui sap si sense remei—, fent-nos malbé els estris de la història i la cultura pròpies. Un país que s'insereix, vulguen que no, en la fondària de la llengua, la història i la cultura d'arrels genuïnament catalanes —una de les més antigues d'Europa, per cert.

Espere que el lector —i, sobretot, l'autor— sabran disculpar aquesta diatriba personal, laudatòria, apologetica i intencionadament pamfletària: no me n'he pogut estar. *A l'inici del segle* és un llibre excel·lent que no s'explica —ni en faríem justícia— en quatre ratlles. El millor tribut que li podem fer és llegir-lo. Qui sap si de la lectura —de les cendres— en sorgirà el fènix que ens rescabalarà de tanta misèria acumulada i ens retornarà sa i estalvi el País Valencià amb majúscules que tant ens mereixem.

Juli Capilla

Per una globalització diferent

Joseph Stiglitz
El malestar de la globalització
Trad. de Jordi M. Lloret
Empúries, Barcelona, 2002
336 pàgs.

Aquest és un llibre convincent, obra d'un economista amb empena teòrica —l'autor és premi Nobel— i gran experiència pràctica (assessor econòmic de Clinton, economista en cap i vicepresident del Banc Mundial). Entra en el nus de la qüestió del procés de globalització tal com s'ha desenvolupat els darrers temps sota l'orientació de l'FMI i els altres organismes internacionals, amb capítols específics dedicats a l'Àsia oriental, Amèrica Llatina i Rússia. Explica el canvi de funció de l'FMI, que a partir dels anys 90 s'ha centrat exclusivament en l'austeritat fiscal, les privatitzacions i la liberalització dels mercats (l'anomenat «Consens de Washington»). Queden lluny els temps de Bretton Woods, quan es fundà l'FMI sota la inspiració de Keynes i amb uns objectius de desenvolupament i estabilització molt diferents.

Segons Stiglitz la liberalització dels mercats financers sense regulació genera inestabilitat; la liberalització comercial acompanyada per tipus d'interès alts destrueix ocupació i genera pobresa; l'austeritat fiscal perseguida cegament trenca el contracte social; el «fonamentalisme del mercat» imperant enriqueix una minoria i causa estralls en sectors molt amplis, amb enormes costos socials.

Al llarg de nou capítols Stiglitz analitza sistemàticament l'orientació de la política econòmica global i es mostra fortament crític amb la seua lògica, al servei dels interessos molt concrets de la comunitat financera. No s'està, d'altra banda, de proposar reformes per a reconduir el procés actual de globalització salvatge, mancada de contrapesos. Per a evitar una deriva que condueix a més pobresa i inestabilitat —el malestar de la globalització— Stiglitz ofereix alternatives centrades en la regulació dels mercats financers, el control dels paradisos fiscals, la condonació del deute dels països pobres, i canvis en l'FMI, el Banc Mundial i l'OMC.

Sense reformes, la reacció ja avui ben perceptible davant una globalització desequilibrada s'intensificarà, i el malestar augmentarà. Una globalització compensada, regulada, podria ser beneficiosa per al des-